

Notář v řízení o dědictví

Cílem této práce je popsat činnost notáře jako soudního komisaře v řízení o dědictví a provést porovnání tohoto institutu v naší a slovenské právní úpravě.

V naší právní úpravě je dědické řízení, jakož i soudní komisariát obligatorní, což spočívá v tom, že jakmile se soud dozví o úmrtí osoby, bezodkladně zahájí dědické řízení a pověří soudního komisaře provedením úkonů v řízení. Soudní komisař má de facto dědické řízení ve svých rukách, až na nepatrné výjimky provádí veškeré úkony v řízení.

Toto téma jsem si zvolila, neboť mě zajímá notářství obecně a soudní komisariát patří mezi nejdůležitější činnosti notáře vůbec.

Práce je rozčleněna do následujících tří částí: I. část Notář v řízení o dědictví v České republice, II. část Notář v řízení o dědictví ve Slovenské republice a III. část Závěrečné shrnutí a porovnání. Části jsou dále členěny na kapitoly a podkapitoly. I. a II. část jsou strukturovány obdobně, liší se však v rozsahu. I. část je propracována více do hloubky, včetně uvedení některých problémů, které s výkonem soudního komisariátu souvisejí. V této části jsou pro porovnání uvedeny některé aspekty soudního komisariátu v rakouské právní úpravě.

Po úvodu následuje tedy část. I, kde je nejprve pozornost zaměřena na krátký historický nástin notářství a vysvětlení pojmů jako je notář či notářská činnost. Následuje jedna ze stěžejních kapitol, kde již popisují samotnou činnost soudního komisaře, její rozsah. Kapitola čtvrtá pak obsahuje základní údaje o dědickém řízení, příslušnost a pravomoc soudu, účastníky řízení a zásady řízení. Tato kapitola je důležitá z toho důvodu, že notář jako soudní komisař působí právě v rámci dědického řízení a tedy i na něj dopadají zásady dědického řízení. Následuje kapitola pátá, v níž jsou do podkapitol rozčleněny jednotlivé činnosti notáře v dědickém řízení, od předběžného šetření až po vydání usnesení o dědictví. Notář provádí šetření v evidencích, kdy zjišťuje, zda zůstavitel zanechal závět, listinu o vydědění či manželské smlouvy, dále zjišťuje majetek a dluhy zůstavitele, provádí soupis aktiv a pasiv, určuje obvyklou cenu dědictví atd.. Následuje sled kapitol zaměřených na činnost soudního komisaře v dodatečném projednání dědictví, v řízení vyvolaných opravnými prostředky a činnost soudního komisaře po právní moci meritorního usnesení o dědictví.

Část II. má tedy obdobnou strukturu jako část I., s tím, že nejvíce rozdílů mezi porovnávanými právními úpravami je v kapitole třetí části II., kde je popsán rozsah činnosti soudního komisaře s důrazem na jeho rozhodovací pravomoci, jakož i oprávnění vydávat osvědčení o dědictví.

Ve III. závěrečné části jsem se zaměřila na celkové shrnutí provedeného porovnání s uvedením nejvýznamnějších rozdílů v institutu soudního komisaře v právních úpravách ČR a SR.